

Hembygdsbladet

År 2017
Nr 1

Medlemsblad för Vikingstad hembygdsförening.
Hemsida: hembygd.se/vikingstad/.
Kontakt: Rickard Fransson Tel 070 5225256
Ansvarig utgivare: Gunnar Asplunder

Redaktörer:
Rickard Fransson
Anders Cedergren

Ordföranden har ordet:

Helgerna har nu passerat och vi går mot ljusare tider och ser fram emot ett nytt verksamhetsår inom hembygdsföreningen. Vi hoppas på fortsatt stort intresse för våra aktiviteter.

I detta nummer av hembygdsbladet uppehåller vi oss kring olika kommunikationsmedel i Vikingstad.

Vi läser om Ringkarlen som tjänade 18 kronor.

Vi siktar nu in oss på årsmötet 5 mars i Missionskyrkan där också Joakim Johansson föreläser om hembygden.

Hälsningar Gunnar Asplunder

DEN GAMLA BILDEN

Bussförbindelser Vikingstad - Linköping

Första bussförbindelsen med Linköping hade Vikingstad genom Ulrika-bussen som åkte genom byn. År 1934 köpte Ivan Dolk linjen Gammalkil - Linköping av Uno Andersson. Linjen gick Gammalkil - Tillorp -Vikingstad kyrka - Linköping. 1955 ändrades linjen så att den gick ner till Vikingstad samhälle och mot Linköping. År 1972 såldes linjen till Br. Närlinge som hade busslinje Västerlösa - Rappestad - Linköping som också gick, från 1955, genom Vikingstad samhälle. Jämsides med busslinjen drev Ivan Dolk också turisttrafik med bolaget Vikingbuss AB.

En Vikingstadbuss.
Ägare Ivan Dolk.

Firma Uno Andersson Stationsgatan 6 (Mimergatan) Vikingstad

Företaget startade 1926 med öppnandet av en busslinje Rappestad-Linköping. Sedermera tillkom även linjen Gammalkil-Linköping. 1931 inköptes linjen Mjölby-Västra Harg-Ulrika och samma år startades linjen Västra Harg-Linköping. Tidigare har firman drivit person och lastbilstrafik. En silverråvsfarm tillkom 1936

(ur Sveriges privata företagare 1942)

Skjutsstation på Mellangården.

År 1857 startades skjutsstationen på Mellangården med hästar och vagnar. Från 1923 inköptes en bil av märket Studebaker för skjutsbehovet. Chaufför på bilen blev Nils Palm(1900 - 1983). Nils Palm började sin anställning som hållkarl vid Bankebergs Mellangård. Palm blev således den första chauffören på den införskaffade bilen, en Studebaker, och övertog sedermera rörelsen. 1942 slutade han för att bli droskchaufför i Linköping. Då hade han även hunnit ratta en Citroenbil.

Nils Palm i en Studebaker 1923. År 1902 tillverkade amerikanska Studebaker sin första bil, en elbil.

Nils Palm vid en Citroen 1930.
Fransmannen André Citroën började år 1919 tillverka bilar under eget namn.

Nilsson Taxi Vikingstad

Karl-Evert Nilsson drev taxi i Gammalkil.

1958 köpte Karl-Evert taxirättigheterna av Joacimsson samt taxibilen, hyrde ett rum i uthuset Idungatan 2.

Chauffören som jobbade svarade i telefon och körde hela veckorna och hade fritt några dagar då och då. Kopplade över telefon till en familj på Odengatan då han var ute och körde. Förstår inte idag hur någon kunde ha ett sådant jobb men taxibilen var en Ford Customline med V8 under huven det var nog en bidragande orsak.

Slutet 1959 stod huset Mimerkatan 20 klart och familjen flyttade till Vikingstad. Då köptes även Holmgrens taxirörelse.

Sedan följde en period då rörelsen växer till 6 bilar/mindre bussar och granntomten Mimerkatan 18 byggdes för anställda.

Det hela blev ju ganska tufft för hel familjen då det skulle hållas jour dygnet runt och bilar tvättas (var alltid skitiga) och rundsmörjas (varje 150 mil) som det hette då, samt repareras på kvällar och nätter.

Det kanske inte var så underligt att jag som växt upp i allt det där blev vaccinerad mot allt vad skötsel av taxibilar heter.

Efter ca en tioårsperiod i Vikingstad såldes taxi och skolbussar var för sig och hela familjen övergick till annan verksamhet.

Hälsningar Lars-Erik Nilsson (som fortfarande kallas Lasse Taxi) son till Karl-Evert Nilsson
Januari 2017.

Sjuktransporter ingick också i taxiverksamheten. Här syns en Ford Customline.

Karl -Evert vid sin Ford Fairline.

Olika taxiägare i Vikingstad

Uno Andersson. Nils Palm. Sven Holmgren. Hugo Alm
Algot Joakimsson. Karl-Erik Nilsson Hans Karlsson. Evert Lind.

3 december 2016. Julmarknad på hembygdsgården.

Bra väder och lite vit snö på marken gjorde att det blev en välbesökt julmarknad. Nästan 20 knallar sålde allt som hör julen till. Det var ljus, julgranar, julkakor, julkort, tomtar, smycken, kläder, honung, ost från Holland, ägg, choklad, grillad korv m.m. En skolklass, klass 6A, sålde bröd och kakor för att finansiera en klassresa.

Foto från Rickard Fransson.

I stora huset serverades fika, lussekatter, pepparkakor och småbröd till kaffet.

Gissa vikten på julsinkan var populärt. Skinkan vägde 2474 gram och det blev Sonja Stenberg som gissade 2420 gram som fick hem julsinkan. 45 personer hade gissat på allt mellan 1114 – 4215 gram. Ett tack till alla inblandade som gjorde marknaden lyckad.

Foto från Rickard Fransson.

När ringkarlens lön var 18 kr.

Två kyrkliga trotjänare i Vikingstad berätta.

Efter 50 års tjänst vid Vikingstads kyrka kommer ringaren och orgeltramparen Karl Karlsson att draga sig tillbaka vid årsskiftet. Karlsson som är 78 år gammal, följes av sin broder, 75 årige Johan Karlsson, fastän denne varit kyrkans tjänare "endast" 40 år.

Inför det förestående avskedet har Linköpings stiftsblad, som nu utkommit med årets fjärde häfte, haft en intervju med de bägge trotjänarna, vilka vi taga oss friheten att återge.

När Karl Karlsson på 1880-talet tillträdde befattningen som ringkarl var arvodet 18 kr om året, och han omtalar, hur han endast motvilligt lämnade två kronor tillbaka, när lönen utbetalades till honom med två tiokronorssedlar. När han vädjade till den sparsamme kyrkokassören att få behålla de två kronorna också och denna begäran blev avslagen, svarade Karlsson: "Jag skall ge patron hela min årslön, om patron vill gå upp i tornet och ringa en enda gång"

Så småningom blev ju lönen väsentligt högre, och församlingen har visat sin stora erkänsla mot sina trotjänare genom att låta dem behålla lönen som pension, sedan de frånträtt sina uppdrag. Sedan "Kalle", som han i allmänhet kallas i socknen, under några år mot halva lönen skött orgeltramparetjänsten åt den gamle tramparen Gustaf Laudon, blev han så småningom av kyrkorådet vald till ordinarie orgeltrampare med en årslön av hela 30 kr, "så den tjänsten var ju bra betald", yttrade Kalle vid intervjun. Kyrkovaktarlönen var vid den tiden 50 kr om året.

Johan efterträdde "August i Holmtorpet" som ringkarl. Johan berättar, att avgiften för gravöppning, ett arbete, som för två man tog en dag i anspråk, var vid den tiden 2 kr.

Troget och pålitligt ha de båda kyrkotjänarna under alla år skött sina tjänster. Det är många steg de trampat på kyrkväggen och uppför de branta torntrapporna. Intet väder har kunnat hindra dem att sköta sin tjänst, fastän de stundom vintertiden fått plumsa i snö upp till midjan för att ta sig fram till hemmen inne i skogen. God hälsa ha de alltid ägt, och på grund av sjukdom eller olycksfall ha de endast varit förhindrade en gång var.

Kalle som är en duktig berättare, omtalar, att han till och med tjänstgjort en dag för mycket. Av tjänstgörande pastorsadjunkten, numera gammal kyrkoherde i stiftet, hade han en gång fått i uppdrag att gräva en liten barngrav till en följande dag, då jordfästningen skulle ske. Graven var också färdig och klädd på utsatt tid, men några sörjande kom inte. I stället anlände till kyrkan ett ungt par, som ville ha sitt barn döpt. En mycket beklaglig förväxling hade skett. Kalle fick 50 öre av klockaren för sitt extra besvär och för att han skulle hålla tyst om saken. Av pastorn fick han löfte om en krona, "men den har jag inte fått än", slutade han den historien.

Årsmöte söndag 5 mars klockan 17 00 i Missionskyrkan

- Sedvanliga förhandlingar och styrelseval.
- Efter årsmötet ett föredrag med bildvisning av Joakim Johansson som forskar om hembygden.

Valberedningen inför årsmötet består av:

Rickard Fransson tel. 070 522 52 56

Christer Bågenmark tel. 070 249 00 39

Loppmarknad på hembygdsgården även i år.

Ni som vill köpa grejer kom till oss.

Ni som vill skänka grejer kom till oss.

Vad tror ni om att till våren anordna loppis på Mellangården där allmänheten kan både sälja och fynda? Synpunkter emottages av styrelsen. Tidpunkt?

Göta Lantmän Vikingstad
år1963. Norr om järnvägen

Stång.

Ett gammalt mått som användes i Sverige. En stång var detsamma som 10 fot, vilket motsvarade 2,97 meter. Måttet var ursprungligen längden på en speciell stång som användes då man mätte ut ett markområde. 10 stänger = 1 rev som är 29,69 meter Måttet förekom också i huvudsak som ytenhet, kvadratstång. En kvadratrev var detsamma som 100 kvadratstänger. En kvadratstång motsvarade 8,82 kvadratmeter.

B-Ekonomibrev
Vikingstads Hembygdsförening
Returadress Gunnar Månsson, Torsgatan 14A
590 49 Vikingstad

På gång:

5 mars. Årsmöte

Sommarkaféer torsdagar preliminärt 1 juni - 3 augusti 9.30 - 11.30

6 juni. Nationaldagsfirande

augusti ? Byvandring norr.

Vill du bli medlem i Hembygdsföreningen?

Medlemsavgiften är 120 kr/år, kontakta någon i styrelsen.

Du som medlem, värva gärna nya till föreningen.

Vi behöver flera hjälpsamma damer som vill ägna lite tid åt hembygdsföreningen. Vi vill också se flera yngre medlemmar. Hembygdsföreningen välkomnar alla som vill lära och värna om hembygden.

Torsdagar mellan 9 30 – 11 30 umgås vi genom arbete och prat och fika på Hembygdsgården. LOPPISEN kommer också att hålla öppet på torsdagar.

Hjälp önskas med att skriva nya texter på våra föremål.

Underhåll av hembygdsgården i år, målning, putsning och rödfärgning med mera. Hjälp!

Vi reserverar oss för eventuella faktafel.

**Meddela oss gärna om vad ni vill läsa eller om ni har något som ni vill att flera ska få läsa. Bilder uppskattas mycket, om vi kan få ta del av dem.
Manusstopp Nr 2 29 april, Nr 3 29 juli, Nr 4 21 oktober.**

Aktiviteterna utföres i samarbete med Studieförbundet.

